

Aan het college van Burgemeester en wethouders
van de gemeente Amsterdam
t.a.v. dhr. Ivens
Postbus 94801
1090 GV AMSTERDAM

Velsen-Zuid : 10 december 2019
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : U20191140
Projectnummer :
Onderwerp : Ontwikkelstrategie Gaasperplas
Bijlage(n) :
Behandeld door : Kees Rood telefoon 06-47371885

Geachte heer Ivens ,

Het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland heeft kennis genomen van Ontwikkelstrategie Gaasperplas, aangeboden op 28 juni 2016 en de uitwerking daarvan in Conceptontwerp 2 zoals die openbaar is in te zien.

Groengebied Amstelland is in de afgelopen periode betrokken geweest bij en heeft haar inbreng kunnen leveren voor de planvorming. In haar vergadering van 4 juli jl. heeft ons algemeen bestuur dan ook op basis van de concept structuurschets (d.d. 28 maart 2019) haar waardering uitgesproken voor het planproces en ingestemd met het ontwerp. Hierna gaan wij dieper in op de bevindingen.

Samengevat:

1. Hebben wij de beheertoets uitgevoerd op het 'Conceptontwerp 2'. Die leidt tot de conclusie dat vergeleken met de huidige indeling, de beheer en onderhoudskosten gelijk blijven. Daarbij zijn de nieuwe planelementen nog niet meegerekend;
2. Zijn wij van mening dat door de investeringen vanuit gemeentelijke (groen)fondsen te doen in de kapitaalgoederen, de exploitatielasten voor het Groengebied zullen dalen: Wij adviseren prioriteit te geven aan het aanpassen van de infrastructuur;
3. Komen wij graag in overleg over de ontwikkelingsvoorstellen voor horeca in het plangebied. Om de financiële taakstelling na te komen en de beoogde inkomsten te kunnen genereren, moet uiteraard nog een plan- en wervingsproces plaatsvinden;
4. Zien wij goede kansen voor vergroting van de biodiversiteit en balans tussen natuur en recreatieve functies;
5. Zien wij kansen en mogelijkheden voor zelf/medebeheer en in mindere mate voor stadslandbouw;
6. Zien wij verkeerstechnische verbeteringen door minder vermenging van verkeersstromen;

Ad 1. Beheertoets

Het algemeen bestuur constateerde uit doorrekening, dat de gemiddelde beheerkosten van de voorgestelde inrichting op basis van een gelijkblijvend onderhoudsniveau (B) gelijkwaardig zijn aan die van de huidige inrichting. Daaruit werd geconcludeerd dat de structurele bezuinigingsopgave van € 80.000,- die aan de kosten voor beheer en onderhoud van het recreatiegebied rond de Gaasperplas werd opgelegd, niet lijkt te worden gerealiseerd. Nieuwe elementen zoals een zwemstoep, konden tijdens het besluit in juli nog niet in die berekening worden betrokken. Inmiddels heeft de projectgroep de nieuwe elementen ook in beeld gebracht.

Daaruit wordt bevestigd dat de beheer- en onderhoudskosten zullen toenemen. Wij spreken echter de verwachting uit dat verdere uitwerking van de plannen zal leiden tot reductie hiervan en zullen ons definitieve beheerdersoordeel daarop afstemmen.

Ook wordt in het licht van de opwaardering van het park terughoudend omgegaan met groenonderhoud. Alleen noodzakelijke en 'no-regret' maatregelen worden uitgevoerd. Een en ander leidt actueel weliswaar tot een lager onderhoudskostenniveau dan benodigd, maar dat betekent geen besparing. Het leidt tot het oplopen van achterstallig onderhoud. Achterstalligheid die door herinrichting of renovatie moet worden goedge maakt.

Ad 2. Investeren in infrastructuur

De systematiek van de begroting van Groengebied Amstelland gaat uit van een gemiddeld kostenniveau voor beheer, onderhoud en vervanging over een periode van 50 jaar. Voor vervangingsinvesteringen wordt jaarlijks gereserveerd. In praktische zin: Voor een stabiele participantenbijdrage en het opvangen van pieken en dalen in de uitgaven worden beheer- en onderhoudskosten inclusief de vervangingsinvesteringen geraamd met een planningshorizon van 50 jaar. Gelet op de staat van onderhoud van de paden en bruggen (met een technische afschrijvingsduur van 30-40 jaar) is vervanging op korte termijn aan de orde. Wanneer de investering vanuit de Groengelden wordt besteed aan de infrastructuur, wordt de reservering voor vervanging structureel met 1/50 per miljoen verlaagd: € 20.000,- per jaar. Bij herberekening van de, na externe investering lager benodigde voorziening kan dekking van beheer en onderhoudskosten zo mogelijk worden gevonden in jaarlijkse dotatie uit deze voorziening.

Structureel voordeel kan dus worden bereikt door subsidiering of 'externe' kapitaalinjectie in vervanging van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende reductie van kapitaalslasten. Daarbij wordt meest langdurige effect bereikt door investeringen in de vervanging van wegen, bruggen, beschoeiingen en (verlichtings)installaties. Inmiddels is een deel hiervan aan groot onderhoud of vervanging toe. Dat die vervanging nog niet werd uitgevoerd heeft te maken met –zoals bij diverse gelegenheden aangegeven– het voorkomen van desinvestering in verband met de opwaarderingsplannen. Een maximaal rendement van de investeringen ontstaat door aanpak van het 'rondje Gaasperplas' en ook de blijvende padenstructuur prioriteit te geven. Andere planonderdelen met een eenmalig of kort(er)durend effect zoals het verwijderen van paden en bruggen, het (groot) onderhoud van houtopstanden, vaarroutes en grasvelden, 'scoren' in dit opzicht lager.

Economisch gezien verdient het dus de voorkeur, de opwaardering van het Gaasperpark te starten met het 'geraamte': de infrastructuur. Deze prioritering maakt dat de voorzieningen consistent worden aangeboden. Voor de verkeersveiligheid geeft dat een groot voordeel. Het maakt dat bij eventuele fasering van de opwaarderingsaanpak, al vanaf het begin de ontsluiting, aanblik en structuur goed zijn verzorgd, Van daaruit de andere onderdelen van het park gefaseerd aan bod kunnen komen.

Voor het dagelijks onderhoud verwachten wij eveneens onmiddellijk effect. De kosten van het steeds intensiever wordende reparatiewerk aan de infrastructuur, worden bespaard en kunnen worden besteed aan, ook noodzakelijk groenonderhoud. Door de vernieuwingsslag worden de eerste jaren in zijn algemeenheid de behoefte en daarmee de kosten voor jaarlijks terugkerend beheer en onderhoud lager.

Ad 3. Ontwikkeling horeca

Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat het ontwerp ruimte biedt voor ontwikkeling van horeca. Een en ander zal bijdragen aan de levendigheid en aantrekkingskracht van het recreatiegebied.

Met de huur dan wel erfpachtinkomsten kan bovendien worden voorzien in dekking van de beheer en onderhoudskosten. Dit onderdeel is taakstellend meegegeven aan het Groengebied. Om die inkomsten te kunnen realiseren moeten deze locaties worden uitgewerkt in het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan. Wij gaan ervan uit dat het proces daarvoor parallel aan de uitvoering van de opwaardering wordt opgestart.

Ad 4. Kansen voor vergroting van de biodiversiteit en balans tussen natuur en recreatieve functies

Het algemeen bestuur ziet in het 'Conceptontwerp 2' een goede balans mogelijk tussen natuur en recreatieve functies. Door de geadviseerde prioritering is voor vogels, insecten en vleermuizen op korte termijn voordeel te bieden. Met de aanpak van de paden wordt immers ook straatverlichting vernieuwd. Het Conceptontwerp 2 gaat uit van lichtsoorten die zijn afgestemd op de aanwezige fauna. Dus minder lichthinder en aanzienlijke besparing op energiekosten.

Bij het vervangen van beschoeiingen wordt geadviseerd zoveel mogelijk uit te gaan van natuurvriendelijke oevers. Plas-dras oevers bieden meer kansen voor diversiteit van de flora, successie en uitbreiding van de habitat voor amfibische fauna. Bij het vervangen van bruggen en (vaar)duikers zijn deze waar nodig te voorzien van mogelijkheden voor faunapassage.

Om de intensieve parkfunctie en beschikbaarheid voor evenementenlocaties te laten samengaan met de natuurlijke waarden wordt in zoneringsvoorwaarden voorzien. Bij het vervangen van bomen, vrijmaken van zichtlijnen/corridors is voor een deel het 'floriade-effect' weer terug te brengen. Door de bomen of heestergroepen geleidelijk te laten overlopen naar borders met bloemrijke, kruidachtige planten tot gras of bodembedekkers, ontstaan windbeschermdes, zonnige plekken en voldoende bloemrijke vliegroutes. Dat neigt naar detaillering en intensiever onderhoudsbehoefte die niet direct passen bij de schaal van het park/recreatiegebied, maar biedt tegelijk ook kansen voor zelfbeheer.

Ad 5. kansen en mogelijkheden voor zelf/medebeheer en in mindere mate voor stadslandbouw

Tijdens het participatieproces zijn verschillende idealen en ideeën opgehaald over functionaliteit, natuur en inrichting die met elkaar in strijd kunnen zijn. Het voorliggende concept houdt rekening met de uiteenlopende standpunten en belangen van een breed scala van belanghebbenden en lokale bewoners. Als beheerder sturen en werken wij mee aan de uitwerking van de functionele en sociale dimensies van het landschaps- en natuurbeleid. Naar aanleiding van voorstellen van betrokken bewoners en verenigingen zijn vormen van zelfbeheer en stadslandbouw in onderzoek genomen.

Wij zien bij particulieren en in de politiek een groeiende belangstelling voor zelfbeheer en stadslandbouw.

Die kunnen leiden tot spanning met de behoefte aan controle (kwaliteit, functionaliteit, kosten en duurzaamheid), continuïteit van onderhoud en de openbare toegankelijkheid van het park.

In een aantal van de voorstellen voor zelfbeheer die ons hebben bereikt, wordt geduid op het terugbrengen van 'floriade-elementen'. Het is de vraag of die nostalgische wens reëel uitvoerbaar en onderhoudbaar is.

Bij de vijf jaar durende omvorming van polder/zandwininput tot internationale tuinbouwtentoonstelling, werd al voorgesorteerd op de recreatieve functie voor later: een regionaal park. Van meet af aan hebben de ontwerpers zorg besteed aan continuïteit van de geïnvesteerde kapitalen in het groen. Direct na sluiting van

de tentoonstelling op 10 oktober 1982 werd daarom een begin gemaakt met het verwijderen van de tijdelijke elementen en het inzaaien van de speel- en ligweiden voor de bewoners van de stad en zijn bezoekers. Daarmee bleef de structuur bewaard en zijn –met zorgvuldig beheer en onderhoud- de gebruiks- en belevingswaarden van het park en haar natuur ontwikkeld en gegroeid tot wat die vandaag zijn.

Niettemin willen wij recht doen aan ambitie van de initiatiefnemers en samen met hen naar uitwerking van de voorstellen kijken. Daarbij gaat het uiteraard niet alleen om kosten, vormgeving of behoud van het openbare karakter. Ook natuurwaarden en het sociale aspect; de binding met het park/het te onderhouden object, zijn waardevolle toevoegingen.

Ad 6. Verkeerstechnische verbeteringen door minder vermenging van verkeersstromen

Voor de verkeersveiligheid gaat het 'Conceptontwerp 2' uit van verbetering van het 'rondje Gaasperplas'.

In de huidige situatie is de kwaliteit van het wegdek op meerdere plekken onvoldoende, varieert de breedte van de paden en is verlichting niet optimaal.

Voor het opwaarderen adviseren wij uit te gaan van een constante maatvoering die voldoet aan de normering die is afgestemd op het beoogde utilitaire en recreatieve gebruik. Wanneer naast fietsverkeer ook gelegenheid wordt geboden aan bromfietzers en speed pedelecs, is een breedte van 4,5m veilig. Wij refereren aan het daarop betrekking hebbende advies van de CvC (bladzijde 105). Dat betekent: constant van breedte en sterk genoeg voor onderhoudsverkeer. Gelet op de indeling van de locatieprofielen voor evenementen, moet ook rekening worden gehouden met de daarvoor benodigde verkeersklasse/sterkte van de wegfundering. Wij zien een grote verbetering in de beoogde ontsluiting van het evenemententerrein via de noordzijde van het park.

Door het opwaarderen van het 'rondje' zien wij kansen om de fijnmazige padenstructuur grotendeels te behouden. Met het vervangen van de asfaltverhardingen van de wandelpaden door een open verharding of in een wat natuurlijker omgeving, door gras, worden de wandelpaden duidelijker te onderscheiden van de fietspaden en veiliger voor wandelaars. Per saldo zien wij kansen voor het verminderen van de oppervlakte asfalt en tegelijkertijd behoud van de padenstructuur. Een en ander sluit aan bij de door de raad aangenomen motie Groen c.s. inzake de definitieve groengeldaanvraag voor het Gaasperpark [28 juli 2017, nr. 974].

Wij hopen u hiermee voldoende van advies te hebben gediend.

Wij zien graag uw reactie tegemoet en zijn uiteraard bereid bij te dragen aan uw advisering van de raad.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Groengebied Amstelland,

Joyce Langenacker
Voorzitter